

NIČENÍ

PROTITANKOVÝCH PROSTŘEDKŮ

NEPŘÍTELE DĚLOSTŘELECTVEM

Podle názorů velení NATO disponují státy Varšavské smlouvy na evropském válečném mohutnými tankovými silami, k jejichž odražení je nutná silná a dobře organizovaná protitanková obrana. K organizaci protitankové obrany předpokládají využít všech prostředků, schopných ničit obrněné cíle: raketové jaderné zbraně, všechny druhy protitankových prostředků, dělostřelectvo, tanky i letectvo. Za rozhodující prostředky v systému protitankové obrany považují protitankové prostředky a tanky.

Do systému protitankové obrany podle názorů velení NATO patří: rotní opěrné body a praporeční rajóny obrany s protitankovými prostředky, které jsou v nich rozmístěny, protitankové zálohy rozvinované na předem připravených čarách, tankové zálohy, dělostřelectvo rozmístěné na tankových směrech, protitankové zátarasy a další prostředky.

K boji s tanky se široce využívají ženíjní zátarasy všeho druhu (zejména minové pole a jaderné miny), letectvo, bitevní vrtulníky a polní dělostřelectvo, které vede střelbu ze zakrytých palebných postavení.

Pro vojska v útoku představuje systém protitankové obrany států NATO velmi vážnou překážku, k jejímuž úspěšnému překonání je nutné vyřadit nejméně 50—60 % protitankových prostředků a tanků rozmístěných v tomto systému.

Při ničení objektů protitankové obrany nepřítele dělostřelectvem vycházíme z těchto obecných požadavků:

- protitankové prostředky nepřítele ničíme nepřetržitě po celou dobu bojové činnosti, počínaje dělostřeleckou přípravou (přepadem) a splněním bojového úkolu konče;
- protitankové prostředky nepřítele ničíme nejen před útočícími vojsky, ale i na jejich bocích a v hloubce nepřátelské obrany;
- protitankové prostředky budeme napadat palebně s předstihem, dříve než jsou schopny zahájit boj.

Hlavním úkolem pozemního dělostřelectva při ničení protitankových prostředků nepřítele je přispět k vytvoření příznivého poměru sil mezi protitankovými prostředky a vlastními tanky a tím i vhodných podmínek pro úspěšný průběh útoku vlastních vojsk.

Pravděpodobnost úspěšného útoku vlastních tanků v závislosti na dosaženém (vytvořeném) poměru sil mezi protitankovými prostředky nepřítele a vlastními tanky — viz **tabulku 1**.

Tabulka 1

Poměr sil: PT prostředky k tankům	Pravděpodobnost	
	úspěšnosti útoku	odrazení útoku zbylými PT prostředky
1 : 1,5	0,02	0,98
1 : 2	0,10	0,90
1 : 2,5	0,30	0,70
1 : 3	0,50	0,50
1 : 3,5	0,65	0,35
1 : 4	0,75	0,25

Pozemní dělostřelectvo může ničit protitankové prostředky nepřítele těmito způsoby:

- střelbou ze zakrytých palebných postavení,
- přímou střelbou.

Oba způsoby mají své přednosti i zápory. Vzájemně se však doplňují a proto je používáme zpravidla společně, ve vzájemné kombinaci. Vhodnost použití jednotlivých způsobů vyplývá z konkrétní situace.

V útočném boji (operaci) ničí pozemní dělostřelectvo protitankové prostředky nepřítele za dělostřelecké přípravy útoku, za dělostřelecké podpory útoku a dělostřeleckého doprovodu.

V období **dělostřelecké přípravy útoku** ničí protitankové prostředky nepřítele rozmístěné v opěrných bodech čet nebo v mezerách mezi nimi, zpravidla na hloubku praporů prvního sledu. Část těchto prostředků můžeme pozorovat. Budou to zejména protitankové prostředky rozmístěné v sestavě prvosledových rot.

Protitankové prostředky druhosledových praporů umlčujeme spolu s těmito prapory, zpravidla s nižší hustotou umlčování. Brigádní, divizní a sborové protitankové zálohy nepřítele ničíme údery raketového vojska a letectva nebo palbami dalekonosného dělostřelectva.

Pozorované protitankové prostředky nepřítele ničíme přímou střelbou bez ohledu na to, zda jsou umístěny v opěrných bodech nebo mimo ně. Aby bylo zabezpečeno spolehlivé pozorování výsledků přímé střelby i v průběhu dělostřelecké přípravy, můžeme ničit na jednom kilometru úseku průlomu maximálně 15—20 pozorovaných protitankových prostředků současně.

Na každý protitankový prostředek k ničení přímou střelbou vyčleňujeme potřebný počet vlastních prostředků (děl, PTŘS, tanků nebo BVP). Přitom dodržujeme tyto zásady:

— každému prostředku, vyčleněnému pro přímou střelbu, stanovíme 1—2 cíle;

— na zvlášť odolné cíle (tanky a stíhače tanků ve věžových postaveních) vyčleňujeme až dva prostředky na každý cíl;

— protitankovým řízeným střelám přidělujeme cíle, které vyčnívají nad okolní terén nejméně 0,9—1 metr;

— na tanky a stíhače tanků ve věžových postaveních je účelné používat 100mm PTK z divizní protitankové zálohy nebo 122mm SHD baterií motostřeleckých pluků;

— k ochraně prostředků vyčleněných pro přímou střelbu a k ničení nově zjištěných protitankových prostředků nepřítele vyčleňujeme po jednom prostředku na 2—3 vlastní děla, tanky, PTRS nebo BVP;

— operačně můžeme počítat s potřebou prostředků pro přímou střelbu, která se rovná 1,5 násobku pozorovaných cílů;

— ke zničení jednoho protitankového prostředku nepřítele průměrně spotřebují: PTRS 3 střely na jeden cíl a ostatní zbraně 5 střel na jeden cíl.

Nepozorované protitankové prostředky nepřítele rozmístěné v opěrných bodech čet nebo mimo ně v průběhu dělostřelecké přípravy ničíme palbou ze zakrytých palebných postavení, zpravidla se spotřebou **norma**. Přitom protitankové prostředky rozmístěné v opěrných bodech jednotlivých čet postřelujeme spolu s opěrnými body, kdežto protitankové prostředky rozmístěné mimo opěrné body postřelujeme samostatně, jako jednotlivé cíle. Dále ničíme protitankové zálohy rozmístěné ve vyčkávacích prostorech v hloubce obrany nepřítele.

Po skončení dělostřelecké přípravy (před zahájením dělostřelecké podpory) můžeme očekávat tento stupeň vyřazení protitankových prostředků:

— u protitankových prostředků rozmístěných v opěrných bodech rot
1. sledu 30 %;

— u protitankových prostředků rozmístěných mimo opěrné body a u protitankových záloh 50—60 %;

— u protitankových prostředků rozmístěných v opěrných bodech rot
2. sledu 25 %.

Za **dělostřelecké podpory útoku** umlčujeme protitankové prostředky nepřítele palbou dělostřelectva ze zakrytých palebných postavení.

Protitankové prostředky rozmístěné v opěrných bodech umlčujeme dvojtým postupným soustřeďováním palby spolu s opěrnými body čet.

Protitankové prostředky rozmístěné mimo opěrné body můžeme umlčovat buď v rámci dvojitého postupného soustřeďování palby (jsou zahrnuty do úseků PSP), nebo na ně plánujeme a podle potřeby i vedeme soustředěnou palbu jednotlivých baterií mezi čarami postupného soustřeďování palby.

Při dvojitém postupném soustřeďování palby vede dělostřelectvo palbu současně na dvou čarách. První skupina (část) dělostřelectva vede palbu na cíle zahrnuté do čáry, která probíhá bezprostředně před útočícími vojsky. Druhá skupina (část) dělostřelectva vede palbu na následující čáru. Čáry postupného soustřeďování palby určujeme podle uspořádání nepřátelské obrany a jejich vzdálenost může být 300 až 1 000 metrů.

Možnosti prostředků vyčleněných pro přímou střelbu jsou za dělostřelecké podpory značně omezeny. Většinu úkolů splnily v dělostřelecké přípravě a

- překonávání jednotlivých obranných postavení z chodu,
- zasazování druhých sledů,
- překonávání vodních překážek z chodu apod.

Útok vojsk v těchto fázích bojové činnosti podporuje dělostřelectvo zpravidla **palebnými přepady** živé síly a palebných prostředků (včetně protitankových), rozmístěných v opěrných bodech i mimo ně.

Palebný přepad zahájíme v době, kdy hlavní síly útočících vojsk se přiblíží na dostřel protitankových zbraní, a končí v době, kdy vojska dosáhnou bezpečnostní vzdálenosti od výbuchů střel vlastního dělostřelectva. Charakteristickým rysem tohoto přepadu je, že (na rozdíl od dělostřelecké přípravy) je veden menším počtem dělostřelectva a nižší spotřebou munice.

Počet dělostřelectva použitého k přepadu je limitován uskupením dělostřelectva v daném prostoru a omezenými možnostmi manévru ostatního dělostřelectva. Spotřeba střel pro palebný přepad je omezena stanovenou denní spotřebou střeliva a výši pohyblivých zásob. Proto protitankové prostředky v tomto přepadu zpravidla nemůžeme ničit plnou normou spotřeby. Namísto je však požadavek, aby hustota palby byla nejméně taková, jako při vedení postupného soustřeďování palby. To znamená, aby zabezpečovala spolehlivé umlčení protitankových prostředků nepřítele nejméně na dobu, kterou potřebují vojska k překonání bezpečnostní vzdálenosti a ovládnutí prostoru cíle.

Propočty ukazují, že minimální spotřeba střel se v závislosti na době trvání přepadu může pohybovat v mezích od 1/4 do 2/5 normy. S touto hustotou umlčení můžeme očekávat, že po přepadu bude pravděpodobně vyraženo 10 až 15 % postřelovaných protitankových prostředků.

Vzhledem k tomu, že tento stupeň vyřazení protitankových prostředků je poměrně nízký a nemusí ani při spěšně zaujaté obraně na široké frontě zabezpečit dosažení potřebného poměru sil, budeme široce využívat přímé střelby a zadýmování.

K tomu, abychom splnili požadavky ničení protitankových prostředků nepřítele i v období dělostřeleckého doprovodu útoku, musí štáb RVD divize v každé konkrétní situaci přijímat příslušná opatření na základě podrobných propočtů.

Závěrem chci zdůraznit, že včasné a spolehlivé ničení protitankových prostředků nepřítele je důležitou podmínkou pro úspěšné rozvíjení útočné operace. Je nedílnou součástí úsilí o získání a udržení palebné převahy. Na ničení protitankových prostředků nepřítele se rozhodující měrou podílí i pozemní dělostřelectvo. Jeho úkolem je vytvářet příznivý poměr sil mezi nepřátelskými protitankovými prostředky a vlastními tanky a vhodné podmínky pro úspěšný průběh útoku vlastních vojsk. Tento úkol plní nepřetržitě po celou dobu bojové činnosti.

Významný úkol při organizaci ničení nepřátelských protitankových prostředků plní náčelníci a štáby raketového vojska a dělostřelectva. Rozhodnutí, která k tomuto účelu přijímají, musí být všestranně zdůvodněná, musí se opírat o znalost konkrétní situace, o zvládnutí zásad ničení protitankových prostředků o podrobné propočty. Nezbytným předpokladem k tomu je neustálé studium objektivních zákonitostí soudobého boje.